

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
(ύλη Β΄ Λυκείου)

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Όταν ο Κρόνος τρώει τα καλύτερα παιδιά του

Η αύξηση αυτών που συμπληρώνουν βιογραφικά στις δύο ευρωπαϊκές ηλεκτρονικές πύλες είναι δραματική.

Η κρίση που περνάει η χώρα μας έχει αναδείξει πολλές από τις υπάρχουσες αδυναμίες της, μια τέτοια είναι και η αδυναμία **να αξιοποιήσει** το επιστημονικό δυναμικό της για την ανάπτυξη της, το οποίο και μεταναστεύει στο εξωτερικό. Αυτή η φυγή το τελευταίο διάστημα με την κρίση έχει ενταθεί. Συγκεκριμένα, όπως έδειξα σε πρόσφατη μελέτη μου (Επενδύοντας στη φυγή: Η διαρροή επιστημόνων από την Ελλάδα την εποχή της παγκοσμιοποίησης. Εκδόσεις Κριτική), στις αρχές του 2010 εργάζονταν στο εξωτερικό περίπου 125.000 Έλληνες επιστήμονες, αριθμός που αντιστοιχούσε στο 10% του συνόλου των επιστημόνων που ζουν στην Ελλάδα. Λόγω της οικονομικής κρίσης, η φυγή αυτή εντείνεται όπως δείχνουν διάφορες ανεκδοτολογικού τύπου αναφορές στον τύπο αλλά και κάποια πιο «στέρεα» **δεδομένα**, όπως η δραματική αύξηση του αριθμού αυτών που συμπληρώνουν τα βιογραφικά τους στις δυο ευρωπαϊκές ηλεκτρονικές πύλες (European Job Mobility Portal EURES και Europass CVs) για να μεταναστεύσουν, που είναι κατεξοχήν πτυχιούχοι. Τέλος, έχουμε και ορισμένα πολύ ανησυχητικά φαινόμενα, όπου ακόμη και εν ενεργεία καθηγητές πανεπιστημίου μεταναστεύουν στο εξωτερικό (π.χ. καθηγητής του ΑΠΘ που μετανάστευσε οικογενειακά στη Βρετανία).

Αναδύεται, **λοιπόν**, ένα **αμείλικτο** ερώτημα: Γιατί χιλιάδες επιστήμονες, κυρίως νέοι με καλές και πολυετείς σπουδές, αναζητούν καλύτερη τύχη στο εξωτερικό; **Αναμφίβολα** αυτό οφείλεται στο ότι στην Ελλάδα υπάρχει αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης επιστημονικού δυναμικού, όπως προκύπτει από τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, υποαπασχόλησης, ετεροαπασχόλησης, απασχόλησης σε δουλειές κατώτερες των προσόντων, χαμηλές αμοιβές επιστημόνων κ.λπ. Όμως, η αναντιστοιχία αυτή δεν μπορεί να ερμηνευτεί ως αποτέλεσμα της «υπερεκπαίδευσης» των Ελλήνων, μια που με βάση τις διεθνείς συγκρίσεις η Ελλάδα κατατάσσεται 21η σε 30 χώρες της Ευρώπης ως προς τον αριθμό των επιστημόνων ανά κάτοικο.

Η αναντιστοιχία λοιπόν προσφοράς και ζήτησης θα πρέπει να ερμηνευθεί κυρίως ως απόρροια της περιορισμένης ζήτησης για επιστήμονες. Γιατί οι επιχειρήσεις της Ελλάδας δεν έχουν καταφέρει να μετακινηθούν στην αλυσίδα παραγωγής της αξίας, ώστε να παράγουν πιο σύνθετα προϊόντα και υπηρεσίες έντασης γνώσης και τεχνολογίας. Για να υπάρχουν λοιπόν βάσιμες ελπίδες να περιοριστεί η φυγή επιστημόνων και να επαναπατριστούν κάποιοι από αυτούς που έχουν φύγει ήδη, θα πρέπει να αλλάξει το αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, στόχος που μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε μεσο-μακροπρόθεσμο επίπεδο.

Σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα η Ελλάδα πρέπει να αξιοποιήσει το πολύτιμο ανθρώπινο αυτό κεφάλαιο, θεωρώντας ότι, στο **άμεσο** μέλλον τουλάχιστον, θα παραμείνει στο εξωτερικό. Θα πρέπει λοιπόν η Ελλάδα να αναγνωρίσει **ρητά** και με επίσημο τρόπο την τεράστια σημασία αυτού του ανθρώπινου κεφαλαίου. **Επίσης**, πρέπει να διευκολύνει την **απρόσκοπτη** πραγματοποίηση κάθε δυνατής συνεργασίας αυτών των ανθρώπων με την Ελλάδα, τόσο από τη χώρα στην οποία βρίσκονται, όσο και διευκολύνοντάς τους να εργαστούν κατά διαστήματα στην Ελλάδα. Έτσι, θα μεταφέρουν τις ιδέες, τις γνώσεις και την τεχνογνωσία τους, μέσα από ουσιαστικές συνεργασίες με πανεπιστήμια, με ιδιωτικές επιχειρήσεις ή και με

την ίδρυση δικών τους επιχειρήσεων. Αυτό ίσως αποτελέσει και τη «γέφυρα», η οποία κάποια στιγμή, αργότερα, θα τους φέρει πίσω, με αναμφισβήτητα θετικά αποτελέσματα για το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας.

Δυστυχώς, δεν είμαι καθόλου αισιόδοξος ότι μπορεί να υπάρξει κάποια θετική πρωτοβουλία προς αυτή την κατεύθυνση, καθώς δεν φαίνεται να έχει κατανοηθεί η σημασία αυτού του πολύτιμου ανθρωπίνου δυναμικού.

Για να περιοριστεί η φυγή επιστημόνων, θα πρέπει να αλλάξει το αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας.

Λόης Λαμπριανίδης, εφημερίδα «Έθνος», 28/01/2012

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, ανάλογα με το αν αποδίδουν το νόημα του κειμένου, τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα σε κάθε περίοδο λόγου τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**». Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένη παραπομπή στο κείμενο.

α) Δεν υπάρχουν αξιόπιστα δεδομένα για την αύξηση της μετανάστευσης των Ελλήνων επιστημόνων στο εξωτερικό.

β) Ως βασικότερο αίτιο της μετανάστευσης επισημαίνεται η πληθώρα των επιστημόνων που αποφοιτούν από τα ελληνικά πανεπιστήμια.

γ) Η λύση του προβλήματος προϋποθέτει την αλλαγή του αναπτυξιακού μοντέλου στο άμεσο μέλλον.

δ) Ο συγγραφέας αποκλείει οποιαδήποτε πιθανότητα επιστροφής των Ελλήνων επιστημόνων χωρίς να προτείνει πιθανούς τρόπους αξιοποίησής τους.

ε) Στο εξωτερικό μεταναστεύουν και Έλληνες επιστήμονες με σημαντική επαγγελματική σταδιοδρομία στα ελληνικά πανεπιστήμια.

(15 μονάδες)

2. Να αποδώσετε περιληπτικά το απόσπασμα «Αναδύεται ... κοινωνίας» (60-80 λέξεις).

(15 μονάδες)

3. Να αναγνωρίσετε ποια νοηματική σχέση δηλώνουν οι παρακάτω λέξεις του κειμένου: «**λοιπόν**» (3η παράγραφος), «**Αναμφίβολα**» (3η παράγραφος), «**Επίσης**» (5η παράγραφος).

(3 μονάδες)

4. Να αναγνωρίσετε τη δομή και έναν τρόπο ανάπτυξης της 3ης παραγράφου του κειμένου «Αναδύεται ... κάτοικο», αιτιολογώντας την επιλογή σας.

(10 μονάδες)

5. Να σχολιάσετε τον τίτλο του κειμένου και να αναδείξετε τη νοηματική σχέση που έχει με το υπόλοιπο κείμενο.

(10 μονάδες)

6. Να γράψετε από ένα **μονολεκτικό συνώνυμο** για κάθε υπογραμμισμένη λέξη του κειμένου (να αξιοποιήσει, δεδομένα, αμείλικτο, αναμφίβολα, άμεσο, ρητά, απρόσκοπτη).

ΛΕΞΕΙΣ	ΣΥΝΩΝΥΜΑ
να αξιοποιήσει	
δεδομένα	
αμείλικτο	
αναμφίβολα	
άμεσο	
ρητά	
απρόσκοπτη	

(7 μονάδες)

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Σε ημερίδα που διοργανώνει το σχολείο σας με θέμα «Μετανάστευση των Νεοελλήνων» να παρουσιάσετε σε εισήγησή σας (400 λέξεων) τους παράγοντες που ωθούν τους νέους στη μετανάστευση. Στη συνέχεια να εντοπίσετε τρόπους με τους οποίους μπορούν να ενισχυθούν οι επαγγελματικές τους προοπτικές με σκοπό την παραμονή τους στην Ελλάδα.

(40 μονάδες)